

У більшості моделей [3] торгівля розглядається як найважливіший фактор. Дійсно, теоретичний аналіз взаємозв'язку між торгівлею та ринком праці зазвичай підкреслює, наскільки тісно вони можуть бути пов'язані між собою.

По-перше, вони справляють сильний вплив на розвиток один одного: так само, як існуючі структури ринків праці можуть визначати торговельні зв'язки між країнами, коли ці зв'язки змінюються - наприклад, через усунення торговельних бар'єрів - вони, в свою чергу, формують загальний рівень, розподіл і ціну робочої сили на національних ринках.

По-друге, теоретичні моделі показали, як потоки товарів і факторів, таких як робоча сила, можуть виступати в якості заміників один одного.

Таким чином, дослідження порушеного питання важливе в аспекті інтеграції з точки зору рівнів зайнятості та безробіття, ставок заробітної плати та продуктивності на національних рівнях.

Література:

1. Dunning, J. (1997) 'The European Internal Market programme and inbound foreign direct investment', *Journal of Common Market Studies*, 35, pp.1-30.
2. Ehrenberg, R. (1994) *Labor Markets and Integrating National Economies*, The Brookings Institutions, Washington, DC
3. El-Agraa, A. (1998) 'Measuring the impact of economic integration' in El-Agraa, A. (ed.) *The European Union: History, Institutions, Economics and Policies*, 5th edition, Prentice Hall Europe, London.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-374-6-64>

ЩОДО СПІВВІДНОШЕННЯ КАТЕГОРІЙ «ГЕНДЕР» ТА «СТАТЬ»: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Кравченко О. С.

*здобувач Науково-дослідного інституту публічного права
Київ, Україна*

Реалізація принципу рівності не має залежати від статі особи, або від її гендеру, тлумачення змісту якого і досі відбувається на засадах наукової полеміки та дискусії.

Термін «стать» пов'язується із термінами «sex» (що з латині перекладається як «стать») та «sek», *що перекладається як «відокремлювати»* [1, с. 199]. Отже, можна сказати, що розуміння статі та переклад його змісту полягає у відмежуванні однієї особи від іншої за фізіологічними ознаками.

Саме такий зміст категорії «стать» закладено відповідно до законодавства країн романо-германської правової системи. Однорідний підхід має розуміння категорії «гендер» у країнах англосаксонської правової системи [2, с. 78].

Застосування категорії «гендер» починається починаючи із другої половини ХХ ст., яке хоча і пов'язується із категорією «стать», але при цьому передусім має розглядатися як соціокультурна категорія, допускаючи право особи обирати свою ставеу приналежності, і не розглядаючи її як імператив, що діє від народження. Отже, гендер може розглядатися як соціальна свобода, а стать – як біологічна свобода.

Загальновизнаним є факт, що виникнення гендеру відбулось із використанням його у психологічних дослідженнях, серед яких необхідно виокремити публікацію Роберта Столлера, що була оприлюднена у 1968 р. під назвою «Sex and Gender: on the Development of Masculinity and Feminity». В подальшому підходи, визначені Р.Столлером було підтримано та розширено у публікаціях антропологів, зокрема, Гейла Рубіна, який обґрунтував розуміння гендеру як певної ознаки суспільної діяльності [3, с. 35–38] і є базисом для обґрунтування феміністського руху.

Відмежування статі і гендеру дійсно має враховувати не лише біологічні ознаки та характеристики, але і будуватися на соціальних ознаках здійснення наданих особі прав [4, с. 81].

Таким чином, гендер відноситься до характеристики індивідуума як учасника соціальних (суспільних) відносин, тоді як стать характеризує особу з точки зору її біологічних та фізіологічних ознак.

Тобто гендер є більш широкою категорією, що здатна відобразити не лише біологічні характеристики особи, але і встановлює зміст певної соціальної ролі особи. Гендерна структура особистості відображає її соціальні емоції, її роль у сімейних відносинах, її роль як учасника освітньо-культурного національного простору, що комплексно встановлює її здатність усвідомити свою гендерну ідентичність [5].

А.А. Грибовська розуміє «гендер» як «змодельовану суспільством та підтримувану соціальними інститутами систему цінностей, норм і характеристик чоловічої й жіночої поведінки, стилю життя та способу мислення, ролей та відносин жінок і чоловіків, набутих ними як особистостями в процесі соціалізації, що насамперед визначається соціальним, політичним, економічним і культурним контекстом буття й фіксує уявлення про жінку та чоловіка залежно від їх статі» [6, с. 37].

При цьому гендерна рівність не має розумітися як рівність прав виключно чоловіків та жінок. Гендерна рівність та рівність прав чоловіків та жінок є відмінними категоріями, де перша категорія є більш широкою за своїм змістом, та поглинає останню.

Реалізація гендерної рівності визначається як: юридична рівність осіб, незалежно від розуміння ними своєї статевої приналежності та обраної соціальної ролі; фактична рівність, що полягає у відсутності відмежування механізмів здійснення суб'єктивних можливостей залежно від соціальної та статевої ролі особи; рівнозначність наслідків діяльності особи [7, с. 11-12]. Здійснення гендерної політики має не лише юридичне, соціальне значення, але і має відображати економічні потреби суспільства, що пов'язується із порушенням прав жінок чи осіб, які не мають визначеної статевої приналежності, для доступу до ряду сфер виробництва через неможливість здобуття відповідної професійної чи вищої освіти, через створення перешкод реалізації права особи на охорону здоров'я та інших видів публічних послуг.

Література:

1. Бойко Н. Українсько-давньогрецько-латинський словник. К.: Київський університет, 2012. 271 с.
2. Гендерна політика в системі державного управління : підручник / за заг. ред. М. М. Білинської. Запоріжжя : Друкар. світ, 2011. 132 с.
3. Gayle R. The traffic in women: Notes on the «political economy» of sex. *Toward an Antropology of Women*. N.Y., 1975. P. 157–210
4. Гонюкова Л. В., Педченко Н. С. Сучасний механізм упровадження гендерної політики в Україні. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2016. № 2. С. 114–120.
5. Sexual orientation and gender identity as human rights issues in development cooperation / Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit. Bonn : GIZ, 2013. 9 p. URL: http://www.institut-fuer-menschenrechte.de/uploads/tx_commerce/e-info-tool_sexual_orientation_and_gender_identity_as_hr_issues_in_dc.pdf
6. Грибовська А. А. Конституційні засади гендерної рівності в Україні. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.02 «Конституційне право; муніципальне право». – Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, Міністерство освіти і науки України, Харків, 2019. 257 с.
7. Інтегрування гендерного підходу в державну політику України / Т. Е. Василевська та ін. Київ : Держ. ін-т проблем сім'ї та молоді, 2003. 128 с.